nébih
termőföldtől
az asztalig

Aktuális állaegészségügyi kérdések, export-import szabályozás

XVII. Tarka Marhafesztivál
Bonyhád, 2017.

nébih
termőföldtől
az asztalig

Állategészségügyi helyzet

Magyarország hivatalosan mentes az alábbi betegségektől

- Brucella melitensis - 93/52/EGK

  EU: 2004
- Kiskérődzők pestise (történelmi mentesség)

  OIE, EU: 2014
- BSE elhanyagolható kockázatú státusz

  OIE, EU: 2014
- Szarvasmarha gümőkór - 2003/467/EK

  EU: 2014

Aktív monitoring programok

- Brucella melitensis (mentesség ellenőrzés)
- Szarvasmarha gümőkór (mentesség ellenőrzés)
- TSE, BSE
- Enzootiás szarvasmarha leukózis (EBL)
- Szarvasmarha brucellózis
- Kéknyelv-betegség

Kéknyelv-betegség

- Szarvasmarhákat, juhokat és kecskéket érintő vírusos betegség – nem zoonózis.
- Az állatok a nyálzás mellett gyakran kiöltik nyelvüket, mely fokozatosan megduzzad és a kialakuló vérkeringési zavar miatt kékké színeződik.
- Európában számos országban előfordult
- Magyarországon egy sporadikus eset volt 2008-ban (BTV-8, ez a szerotípus akkor Ny-Európában elterjedt volt).
- Majd 2014 októberében délről érkezett a BTV-4, és a vírus terjedésével az egész ország korlátozás alá került.

Kéknyelv-betegség

Európában érintett országok 2016-2017-ben

- Franciaország
- Olaszország
- Ausztria
- Horvátország
- Bosznia-Hercegovina
- Szerbia
- Montenegró

Kéknyelv-betegség
Aktuális járványügyi helyzet

Az első két magyarországi eset: 2014. november

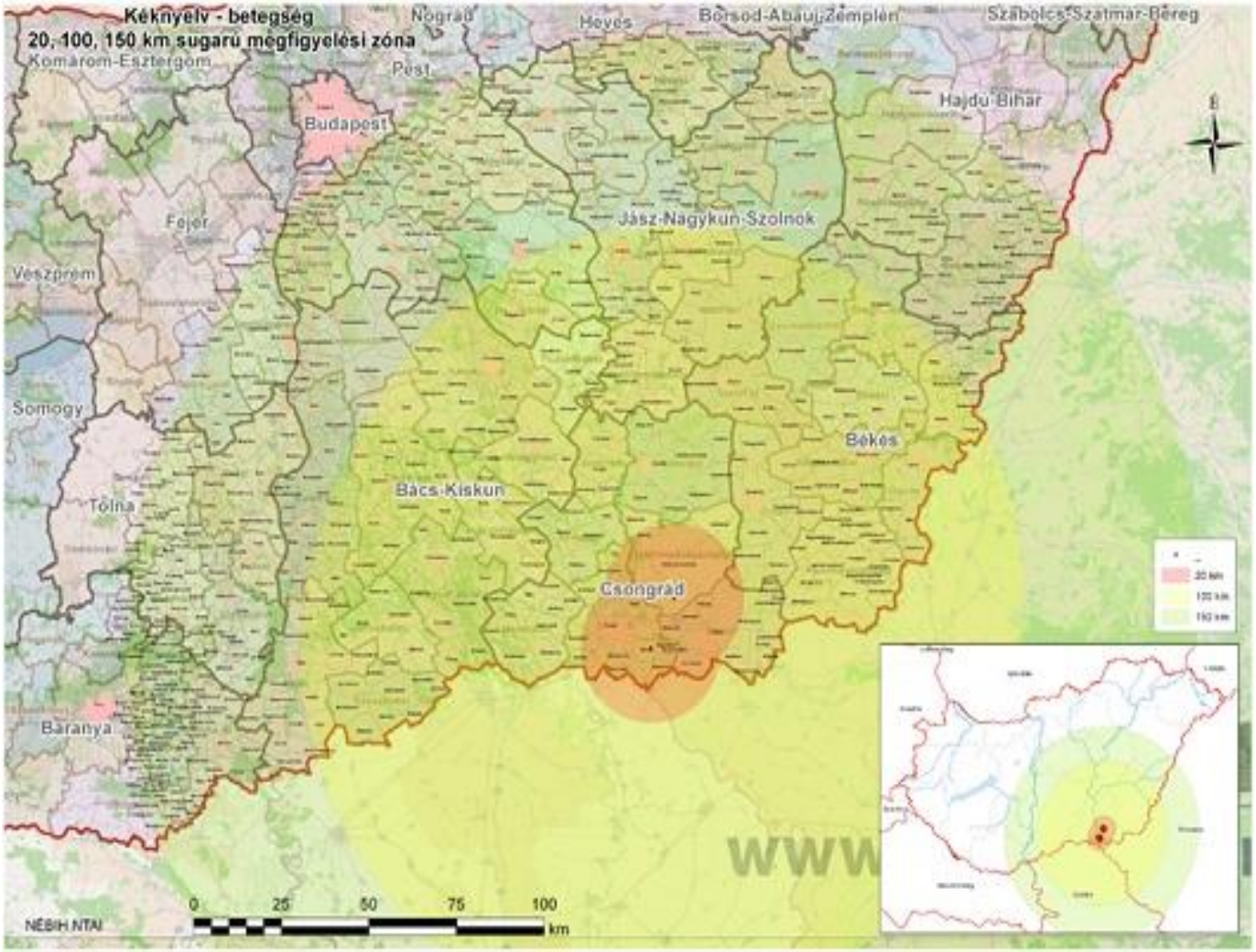

2014-2015.
évi kitörések
Magyarország

Ha a járványügyi helyzet kedvező marad, 2017 novemberében feloldható lesz a korlátozás.
(Ekkor telik el két év az utolsó eset óta.)
A 8-as szerotípus behurcolásának megakadályozása érdekében a Franciaországból érkező kérődző szállítmányokat külön figyelemmel követjük.
Vakcinázás önkéntes alapon lehetséges és fontos!

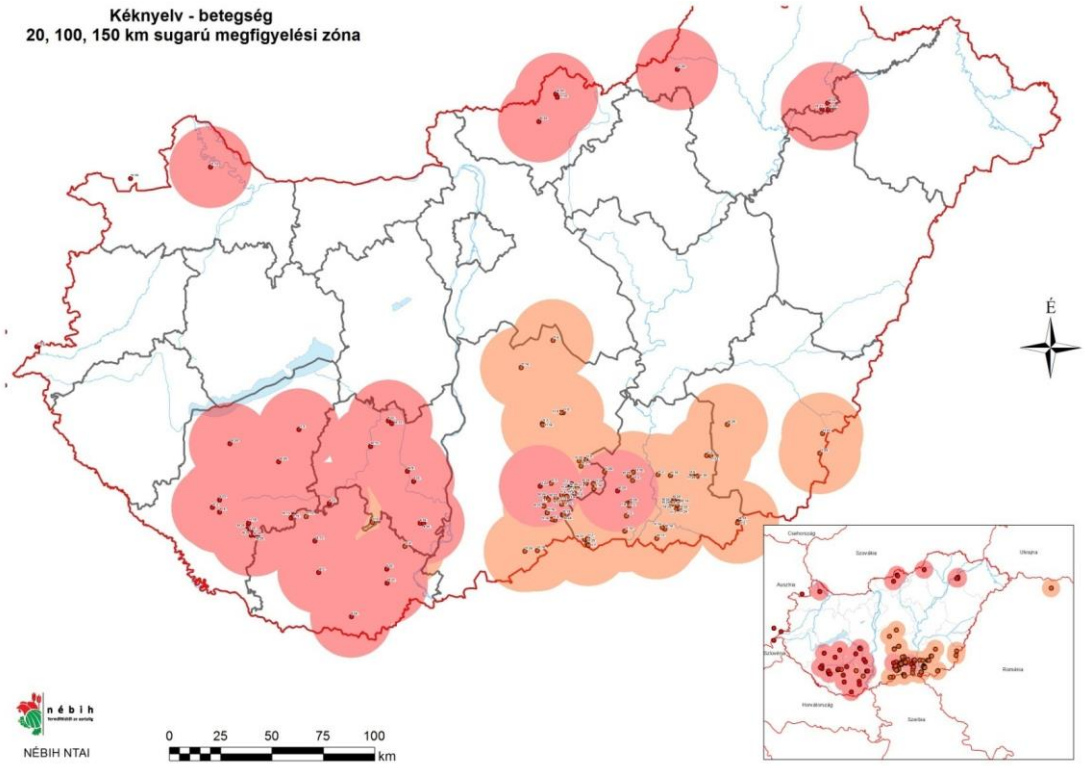

Bőrcsomó-sodáskór (Lumpy skin disease; LSD)

- Bejelentési kötelezettség

(HU, EU és OIE listás)

- Morbiditás 5 - 45%, mortalitás <10%
- Közvetlen gazdasági kár: akár 40-60% termelés kiesés (tej, bőr, szövődmények)
- Közvetett gazdasági kár: élőállat és állati eredetű termékek kereskedelemének korlátozása vagy felfüggesztése (EU és 3. országok)
- *Közegészségügyi jelentőség: nincs*

Bőrcsomó-sodáskór

- Szarvasmarhákat és bivalyokat érintő vírusos betegség – nem zoonózis
- Jelentős termeléscsökkenést, szaporodási zavarokat okoz és a bőrt használhatatlanná teszi
- Európában a fertőzött állományok minden egyedét le kell ölni és ártalmatlanítani kell

Bőrcsomó-sodáskór

2015
illetve az azt megelőző 10 év

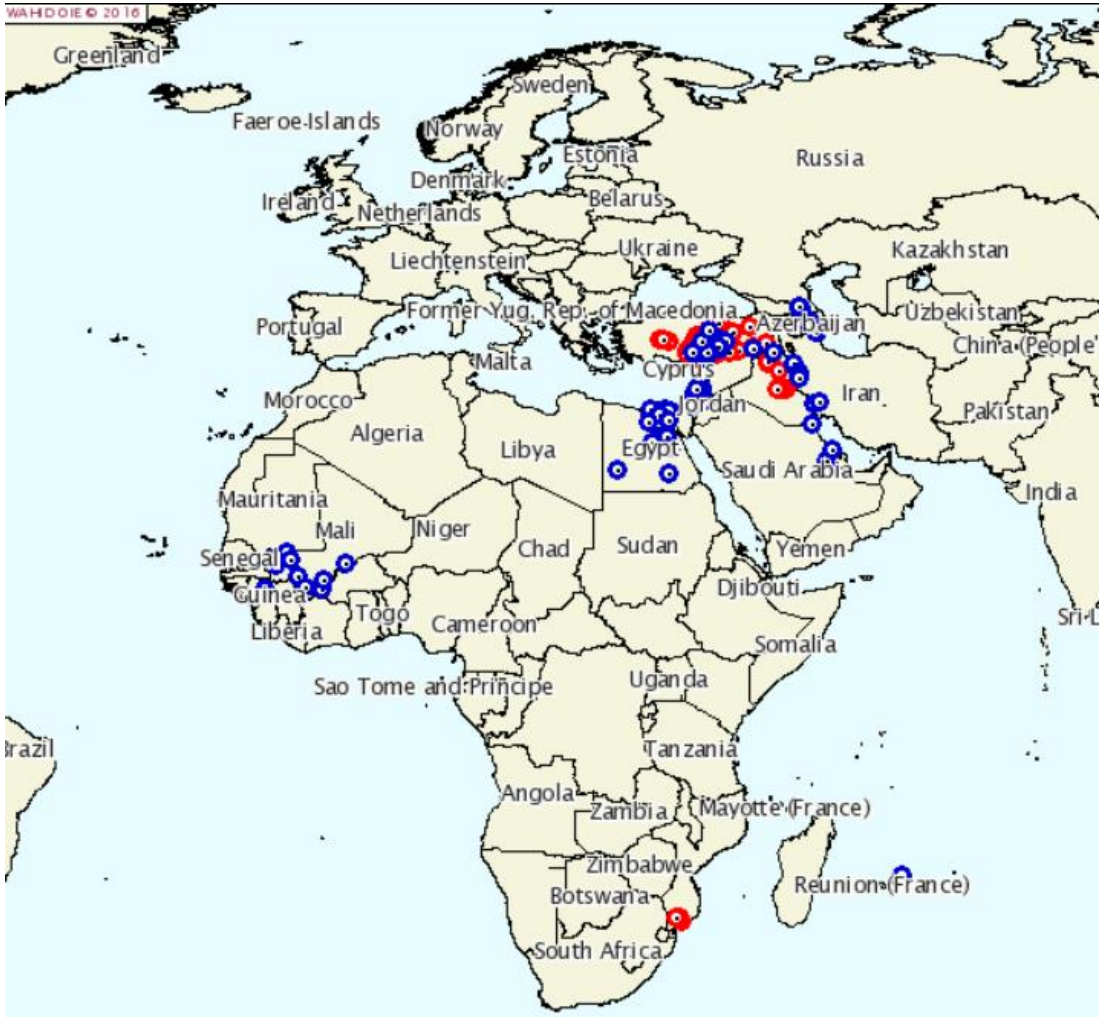

Legsúlyosabban érintett:

Törökország,
Egyiptom,
Izrael,
Libanon,
És nyugaton Mali

Bőrcsomó-sodáskór

2016.

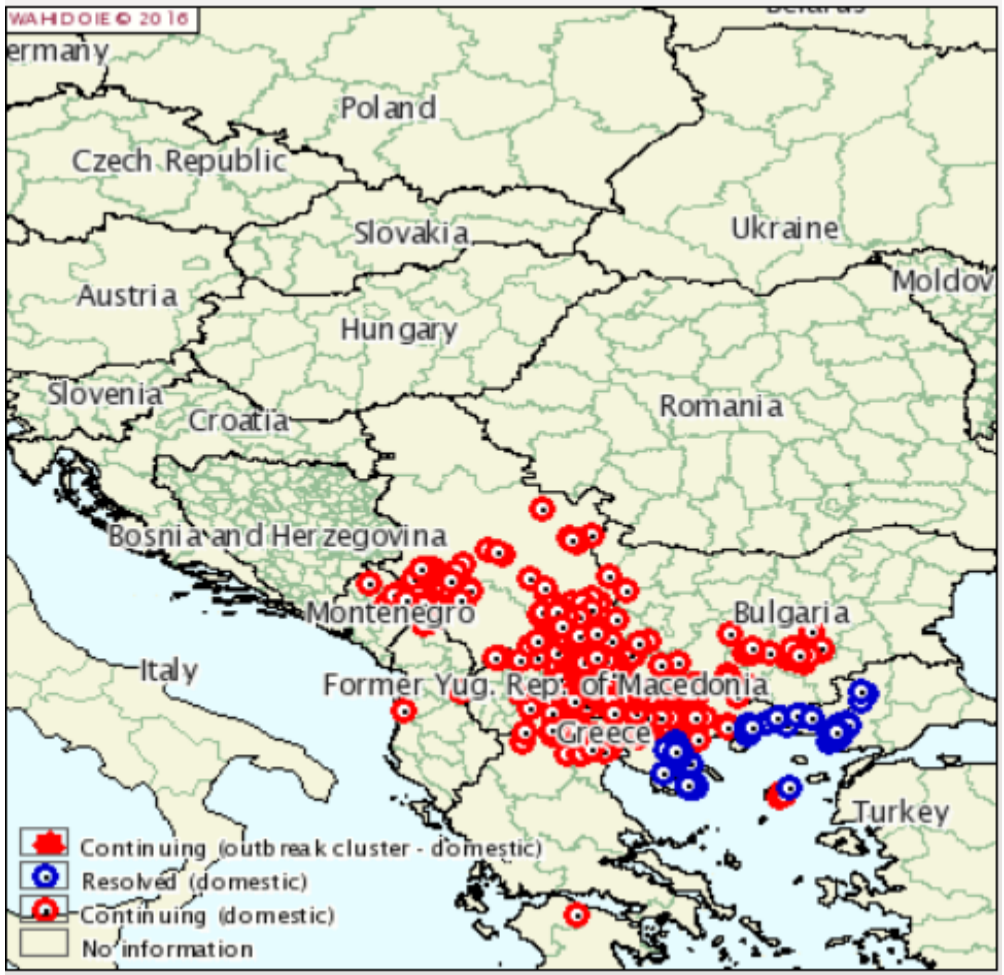

2014 november: Ciprus
2015 május: Törökország európai része (Kelet-Trákia)
2015 augusztus: Görögország
2016 április: Bulgária
2016 április: Macedónia (FYROM)
2016 június: Szerbia
2016 június: Koszovó
2016 július: Albánia
2016 július: Montenegró

Bőrcsomó-sodáskór

2017.

Európában érintett országok 2017-ben

- Görögország
- Macedónia
- Albánia

Bőrcsomó-sodáskór

Klinikai tünetek

- Láz (akár 41°C, 1 héten keresztül)
- Orrfolyás, kötőhártya gyulladás (szaruhártya gyulladás), fokozott nyálzás
- Levertség, étvágytalanság, tej elapadása, lesoványodás

Kép forrás: FAO EuFMD THRACE

Bőrcsomó-sodáskór

Klinikai tünetek

- Felületes nyirokcsomók megnagyobbodnak
- Az állatok nem szívesen mozognak (végtagok ödémássá válhatnak)
- A vemhes állatok vetélhetnek és a vetélt magzatot testszerte csomók borít(hat)ják
- Átmeneti vagy végleges terméketlenség (here gyulladása, atrófiája következtében)
- A gyógyulás elhúzódó a másodlagos fertőződések miatt: tüdőgyulladás, tőgygyulladás és nyüvesség

Bőrcsomó-sodáskór

Klinikai tünetek

- A fertőződést követő 7 - 19 napon belül testszerte (elsősorban fejen, nyakon, tőgyön és perineum körül) 2-5 cm átmérőjű, fájdalmas csomók (göbök) a bőrben és a bőr alatti kötőszövetben

Kép forrás: FAO EuFMD THRACE

Bőrcsomó-sodáskór

Klinikai tünetek

Kép forrás: cfsph.iastate.edu

Bőrcsomó-sodáskór

2 hét alatt a csomók elhalnak, majd lelökődnek, az elváltozások hegek visszamaradásával gyógyulnak.

Klinikai tünetek

Kép forrás: FAO EuFMD THRACE

Bőrcsomó-sodáskór

Megelőzés

- A Magyarországhoz legközelebbi kitörés 2016 nyarán történt
- A bőrcsomósodáskór ellen létezik hatékony vakcina, a vakcinázási program megkezdése csak országos főállatorvosi utasításra lehetséges
  - a szükséges vakcina mennyiséget Magyarország beszerezte (homológ törzset), a vakcinázást a járványügyi helyzet romlása esetén meg tudjuk kezdeni
- Nagyon fontos a kereskedelmi szabályok betartása, hogy fertőzött területről ne jöhessen be szarvasmarha
- Magyarország déli szomszédai 2016 óta vakcináznak, ez megállította a betegség északi terjedését
- Figyelmfelhívás! (gyanús esetek voltak, de minden esetben kizárásra került az LSD)
- A leghatékonyabb védekezési stratégia: a teljes állomány vakcinázása és a fertőzött állományok teljes kiirtása

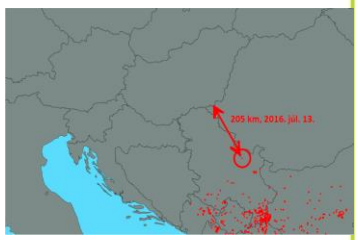

nébih
termőföldtől
az asztalig

Törökországba irányuló élő szarvasmarha export

Török export aktualitások

Szarvasmarha

- Minden korcsoport szállítható.
- Az ország teljes területéről
- Kiegészítő nyilatkozatok a bizonyítványok mellé.

Vágóbika

- Kéknyelv 20 km-es körzeten kívüli származási helyről szállíthatók.
- Az utolsó 60 napot több helyen is eltöltheti az állat a karanténozási szabályok figyelembe vételével.
- Kéknyelv vakcinázott és nem vakcinázott állatok is exportálhatók.
- BTV, Schmallenberg laborvizsgálat nem szükséges.

Hízóállat

- Csak kéknyelv ellen vakcinázott lehet (szúrópróbaszerű hatósági ellenőrzés)
- Szállítás előtt 7 nappal vírus jelenlét ellenőrzés (PCR)
- Legfeljebb 300 kg
- Legfeljebb 1 éves
- Schmallenberg laborvizsgálat szükséges

Török export aktualitások

Tenyészállat

- Már tenyészállatok is lehetnek kéknyelv ellen vakcinázottak!!
- Új IBR (fertőző rhinotracheitis) követelmények.
- 20 km-es körzeten kívüli származási helyről vagy gyűjtőállomásról szállíthatók.
- Az indulás előtti 60 napot az utolsó tenyészetben kell eltölteniük.
- Schmallenberg vizsgálat szükséges.

Származási lap hamisításos esetek

- Az elmúlt időszakban több tenyésztő szervezettől, is érkezett jelzés arról, hogy tenyésztésre szánt húsmarhák török exportja során származási igazolás nélkül vagy hamisított származási igazolással mennek ki az állatok.

- A származási igazolást az adott fajta tenyésztő szervezete állítja ki, a NÉBIH hitelesíti.

- A NÉBIH minden tudomására jutott származási igazolás hamisításos esetben rendőrségi feljelentést tesz.

Török export aktualitások

Új hízómarha és tenyészmarha exportbizonyítványok kerültek bevezetésre ebben az évben.

- Az új bizonyítvánnyal és kiegészítő igazolásaikkal lehetőség nyílik kéknyelv betegség ellen vakcinázott tenyészállatok kivitelére is.
- A török hatóság ez év végéig engedélyezi, hogy még a régi feltételek mellett is szállíthassunk.
- Új követelményként bekerült tenyészállatoknál az IBR (fertőző rhinotracheitis) elleni kitétel, és mivel hazánk nem mentes a betegségtől, ezért ezen betegségen átesett állatok exportja nem lehetséges és IBR vakcinázási követelményt is tartalmaz a bizonyítvány.
- Az új (kéknyelv-betegség) kiegészítő igazolás nem tartalmazza azt a gyűjtőállomásokra vonatkozó kitételt, miszerint csak vektormentes engedélyezett létesítményből történhet a kiszállítás.
- Mo. kéknyelv országmentessége 2017. novemberére várható.

Török export aktualitások

- Az ankarai magyar nagykövetség **augusztus** eleji tájékoztatása szerint 2018. végéig vámmentesen hozható élőállat, sőt, frissen vágott vagy fagyasztott hús is Törökországba.

- A vámmentes import mennyiségét az alábbi kvótákban határozták meg:
  - 500 ezer élő szarvasmarha,
  - 475 ezer élő juh és kecske,
  - 75 ezer tonna friss vagy fagyasztott marhahús,
  - 20 ezer tonna vágott marhából készült hústermék

  2017 végéig.
- A részletes tájékoztatás és szabályozás a török Gazdasági Minisztériumnál jelenleg készül, a beszerzések kiírása a következő hónapokban folyamatos lesz.

Gyakran felmerülő állatvédelmi problémák

Az 1/2005/EK rendeletben megadott maximális szállítási idők túllépése

- A szállítás tervezése nem realisztikus.
- Nem veszik figyelembe a bolgár-török állategészségügyi határállomás **nyitvatartási idejét (9:00-18:00)**. Aki 18:00 után érkezik a határra legalább 12 órát várakozik.
- Nem számolnak a legalább 4 óráig tartó török vámügyintézéssel.
- Ilyen esetekben a bolgár hatóság visszaküldi pihentetni a szállítmányokat Svilengradba, mert a két határ közötti területen sokat kell várakozniuk az állatoknak, és nincs lehetőség kirakodásra.

Török határ nyitására várakozó állatszállító kamionok a két határ között.

Gyakran felmerülő állatvédelmi problémák

Az 1/2005/EK rendeletben megadott maximális rakodási sűrűség túllépése

- A szállítók gyakran nem biztosítják az állatok számára az előírt **minimális** férőhely szükségletet.
- A minimális férőhely, az állat fajának, súlyának, korának függvényében változik.
- A minimális férőhely az állatok fizikai állapotától, az **időjárási viszonyoktól** és a szállítás várható időtartamától függően is változhat.

Gyakran felmerülő állatvédelmi problémák

Extrém melegben történő szállítás

- A szállítmányozók nem teszik meg a NÉBIH által kiadott útmutatóban elrendelt **kiegészítő intézkedéseket** (férőhely növelés legalább 30%-al, nagyobb belmagasság, friss vízhez való hozzáférés, kézi itatók, állatok gyakori ellenőrzése, várakozás során is történjen ventilláció)
- Ezeknek az állatvédelmi hiányosságoknak az állatok egészségére és a rendeltetési helyre érkezéskori állapotára jelentős (egészségi és gazdasági) hatása van.

Köszönöm a figyelmet!